

Samen zorgen voor een groene, klimaatbestendige en gezonde leefomgeving

bewoners (koop én huur) te betrekken. Naast gevelgroen zijn er voor balkons steeds meer mogelijkheden voor groen. Misschien is beneden nog plek voor geveltuinen of groen parkeren? En wellicht is op de binnenplaats nog ruimte voor meer bomen, planten en pergola's zodat schaduwplekken met zitjes kunnen worden gecreëerd.

STEENBREEK CONCLUDEERT

De jury concludeert dat dit project prachtig illustreert hoe VvE's van Nederland een belangrijke rol kunnen vervullen in het verbeteren en klimaatbestendig maken van onze leefomgeving. Met input van de groencommissie, ging een kunstenaar aan de slag met het ontwerp en een professional zorgde voor de aanleg van de groene daktuin. De versteende daktuin werd getransformeerd tot een groene oase van rust, een zeer geslaagde Steenbreekactie.

De gezamenlijke buitenruimte had wel beter kunnen worden benut door niet alleen te voorzien in kijk-groen maar ook te zorgen voor verblijfsgroen en eventueel doe-groen. Daarmee was er meer oog voor de sociale -en gezondheidsvoordelen van meer groen voor de bewoners geweest. Het project Vergroenen dakterras Fongersplaats Groningen is een inspiratie in de categorie Maatschappelijke initiatieven van de Steenbreektrofee 2023. Wij hopen dat nog heel veel VvE's de aanjagers worden voor het vergroenen van appartementencomplexen.

Namens de jury

Margot Ribberink
voorzitter

Juryrapport

STEENBREEKTROFEE 2023

Maatschappelijke initiatieven

Vergroenen dakterras Fongersplaats Groningen

Stichting Steenbreek organiseert de prijsvraag voor de Steenbreektrofee om innovatieve voorbeelden te laten zien waarbij groen en water op een praktische manier worden benut en die illustreren waar Steenbreek voor staat. Dit zijn initiatieven die betrekking hebben op onder meer de bevordering van de biodiversiteit, gezondheid, sociale cohesie en een positieve bijdrage leveren aan klimaatadaptatie. Deze projecten dienen als inspiratie en voorbeeld voor anderen.

Zowel initiatieven die spelen op het niveau van de straat of de wijk, als op niveau van dorp en stad kunnen meedingen naar de Steenbreektrofee. Dit kan van een gemeente zelf zijn maar ook van een buurtvereniging, wijkorganisatie, corporatie, ondernemer of inwoner. In 2023 werden 22 mooie en zeer diverse projecten voor deelname ingezonden. De jury heeft uit de inzendingen in juni 2023 zes projecten genomineerd waaronder het project Vergroenen dakterras Fongersplaats Groningen. Maandag 24 juli 2023 ging de jury tijdens een digitaal overleg nog wat dieper in gesprek met de initiatiefnemer(s) om te komen tot een eindoordeel.

De jury van de Steenbreektrofee bestaat uit professionals die elk hun eigen specialisme en kennis hebben.

- **Margot Ribberink**
Voorzitter jury
- **Robert Graat**
Staatsbosbeheer
- **Ans Hobbelinck**
AVVN samen natuurlijk tuinieren
- **Henk Kuijpers**
Stadswerk
- **Thijs van Mierlo**
LSA Bewoners

Het project

De Fongersplaats is een groot appartementencomplex midden in de stad Groningen. Het bestaat uit 198 appartementen (zowel huur- als koopappartementen), een grote gezamenlijke binnentuin, parkeerplaatsen en een speelveld. Centraal gelegen tussen de appartementen bevindt zich een groot dakterras van ongeveer 150 m².

Een aantal appartementen heeft een eigen buitenruimte maar het overgrote deel van de buitenruimte midden in de stad is gezamenlijk. De groencommissie van de Vereniging van Eigenaren Fongersplaats heeft in 2022 het initiatief genomen om het grote versteende dakterras te vergroenen. De groencommissie bestaat uit 5 bewoners die zich actief inzetten voor het vergroenen van het complex. Zij zijn in dit project de vertegenwoordigers geweest namens alle bewoners.

GruunDak is benaderd om te helpen met de uitvoering. Om tot een goed en gedragen ontwerp te komen, zijn diverse sessies georganiseerd om de wensen in kaart te brengen. De groencommissie wilde met de daktuin graag een bijdrage leveren aan de biodiversiteit, een 'natuurlijk' ontwerp voor de tuin en rekening blijven houden met de functionaliteit van deze buitenruimte. Dit wil zeggen begaanbare looppaden en een fijne plek om te 'zijn' in de vorm van zitplekken. Kunstenaar Koos Buist ging aan de slag met het ontwerp voor de daktuin met als belangrijk uitgangspunt een verwijzing naar de voormalige fietsenfabriek Fongers op deze locatie.

In het voorjaar van 2023 is de daktuin aangelegd en momenteel genieten de bewoners van de eerste groei en bloei van de planten. De kunstenaar heeft klimmende structuren gemaakt om hoogte en diepte in de tuin te creëren. De komende jaren zal de tuin volgroeien en ieder seizoen een andere fijne buitenruimte zijn voor de bewoners van de Fongersplaats!

STEENBREEK WAARDEERT

De jury heeft grote waardering voor het initiatief van de VvE om het bestaande dakterras te vergroenen. Daktuinen leveren een belangrijke bijdrage aan meer groen in de stad met alle bijkomende voordelen. Het groene dak vangt regenwater op, de beplanting biedt voedsel voor insecten en het groen op het dak zorgt voor meer verkoeling tijdens een hete zomer.

Tijdens de inventarisatiefase bleek dat het draagvermogen van het dak wat uitdagingen bracht. Helaas was het niet mogelijk om bomen te plaatsen op het dak. Om toch hoogte en diepte toe te voegen, is slim gebruik gemaakt van sloopmaterialen uit de ringweg. Door het kunstenaars-oog werd potentie gezien in de verwrongen structuren van betonijzer. Delen van het betonijzer is hergebruikt in de daktuin en hier groeit nu hедера tegenaan. Er is een grote verscheidenheid aan inheemse plantensoorten, voornamelijk kruiden- en bloemenvegetatie. Veel soorten komen voor op de Waddeneilanden en een aantal soorten staat op de rode lijst (met bedreigde soorten). De groencommissie had een duidelijke visie wat met de daktuin moest worden bereikt. Een slim ontwerp en investeren in een goede aanleg en een levende bodem, scheelt uiteindelijk in kosten voor het onderhoud. Een plek met een diversiteit aan vooral inheemse planten om de biodiversiteit te verbeteren. Een plek die stiller, groener en koeler kon worden.

Het centrale dakterras is nog steeds een doorgang voor bewoners en biedt nu aan bewoners een mooi groen uitzicht vanuit de omliggende appartementen. Bewust is gekozen om de daktuin niet al te uitnodigend aan te leggen zodat het geen hangplek voor jeugd uit de buurt gaat worden.

De groencommissie is nog niet lang niet klaar in de Fongersplaats. Binnenkort wordt het kunstgras vervangen door echt gras. En er zijn gesprekken gaande om het verbod op klimplanten tegen de gevels uit de overeenkomsten te halen. Het ultieme doel is een omgeving waar steeds minder stenen te zien zijn. De Fongersplaats moet een groene, rustplek worden.

STEENBREEK ADVISEERT

Mede vanwege de steeds hetere zomers is het belangrijk om te zorgen voor schaduw en verkoeling. Zeker aangezien een aantal bewoners geen eigen buitenruimte hebben, zijn bewoners afhankelijk van de gezamenlijke buitenruimte. Voor de daktuin is gekozen om een niet al te uitnodigend zitgedeelte in te richten uit angst voor hangjeugd. Toch dient de buitenruimte een fijne verblijfsruimte te zijn voor de eigen bewoners. De huurders van het complex hebben weliswaar geen juridische stem. Het is wel raadzaam om actief alle